

Pohjois-Pohjanmaan maakuntapäivät 4.11.2024 Puhe:

Pohjoinen nuorten silmin.

Kiitos kutsusta tänne Pohjois-Pohjanmaan maakuntapäiville. Olen todella otettu, että juuri minua pyydettiin tänne kertomaan pohjoisesta nuorten silmin.

Olen oululainen, olen pohjoispohjanmaalainen, mutta ennen kaikkea, olen Pohjois-Suomen kasvatti. Pohjoisen identiteettini rakentumisen keskiössä ovat olleet perheeni, kouluni ja luonto. Olen koko ikäni asunut täällä Oulussa, mutta olen suuren osan lapsuudestani viettänyt Lapissa, missä isäni suvun juuret piilevät. Pohjoinen asenne, jossa yhdistyvät ahkeruus ja sisu ovat luonteenpiirteitä, joita olen aina ihaillut ja mielestäni jokaisen suomalaisen tulisi vaalia niitä. Pohjois-Suomi on muovannut minusta sen ihmisen, kuka olen tänään ja toivon, että minä pystyn tulevaisuudessa puolestani muovaamaan Pohjois-Suomea. Syy miksi kerron teille identiteetistäni löytyy uskostani siihen, että jos rakennamme ja luomme yhteisönä yhteistä identiteettiä, se lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta, joka on meidän suurin voimavaramme. Jos koemme, että kuulumme tänne, haluamme jäädä tänne ja omalla panoksellamme kehittää Pohjois-Pohjanmaata ja tuoda sille elinvoimaa.

“Niin rohkea, reima ja horjumaton, se on muistojen mainio manner” näin lauletaan Pohjois-Pohjanmaan maakuntalaulussa *Kymmenen virran maa*. Vaikka laulu on sanoitettu jo yli 120 vuotta sitten, on mielestäni sen sanoma edelleen ajankohtainen ja osuva. Kun maakuntalaulua on kirjoitettu, on kirjallisuudessa eletty kansallisromantiikan aikaa, jolloin yritettiin tietoisesti rakentaa suomalaista identiteettiä, Suomen taistellessa itsenäisyydestään Venäjän vallan alla. Rohkea, reima ja horjumaton. Tämän aatteen hedelmistä saamme nauttia tänä päivänä pohjoissuomalaisina.

Rohkeus - tämä näyttäytyy mielestäni Pohjois-Pohjanmaalla todella monessa aspektissa ja pohjimmiltaan se kumpuaa meistä Pohjois-Pohjanmaalaisista. Rohkeudesta olla oma itsensä, rohkeudesta innovoida ja rohkeudesta toimia suunnannäyttäjänä. Reima – yhden lähteen mukaan se tarkoitti reilua. Pohjois-Pohjanmaalla jokaisella on oikeus kehittyä ja edetä lähtökohdista huolimatta ja sen eteen on tehty paljon töitä ja tehdään myös tulevaisuudessakin. Horjumaton – se on näkynyt meidän maakunnassamme viime vuosien aikana vahvasti, kun maailma on koetellut meitä monin eri keinoin. Olemme selvinneet maailmanlaajuisesta pandemiasta, olemme selvinneet radikaalista turvallisuusympäristön muutoksesta, jonka seurauksena Suomesta ja näin ollen myös Pohjois-Pohjanmaasta on tullut osa Natoa. On eletty

epävakauden ja epävarmuuden aikaa, mutta silti olemme sopeutuneet ja pysyneet horjumattomina, pienestä ravistelusta huolimatta.

Parhaat mahdollisuudet kehittymiselle ja edistykselle lähtevät sivistyksestä. Jotta mikä tahansa maakunta voi saavuttaa täyden potentiaalinsa, täytyy asukkaille taata hyvät mahdollisuudet kouluttautua. Pohjois-Pohjanmaa on tässä osaltaan onnistunut, sillä se on pullollaan lukioita ja ammattikouluja. Sivistyksen keskuksena yliopisto ja ammattikorkeakoulu sijaitsevat täällä Oulussa. Kouluttautumismahdollisuuksien vuoksi maakuntamme vetää paljon nuoria ja lapsiperheitä puoleensa, jotka ovat avainasemassa huomisen Pohjois-Pohjanmaan rakentamisessa ja sen elinvoimaisuuden takaamisessa. Kattavien kouluttautumismahdollisuuksien ohella meidän korkeakouluillamme työskentelee lukuisia ammattilaisia, joiden osaaminen on huippuluokkaa ja he ovat niitä henkilöitä, jotka varmistavat nuorempien sukupolvien osaamisen tulevaisuudessa.

Koulutusmahdollisuuksien ohella kulttuuri ja elämykset ovat sellaisia asioita, jotka lisäävät alueiden elinvoimaa huomattavasti. Kulttuuri on tärkeää kaikenikäisille, mutta etenkin nuoret etsivät sellaisia asuinpaikkoja, joissa on runsaasti kulttuuri – ja elämystarjontaa. Tiedätte jo varmasti kaikki, että Oulu on Euroopan kulttuuripääkaupunki vuonna 2026 ja olen henkilökohtaisesti todella iloinen ja ylpeä tästä asiasta. Olin monta vuotta sitten mukana lasten ja nuorten kaupunkikokouksessa ja siellä kuulin ensimmäisen kerran tästä hankkeesta ja se oli vielä silloin todella kaukainen juttu, mutta nyt vuosi 2026 kolkuttaa jo ovella ja on ollut hienoa kasvaa ja nähdä mihin tämä hanke on kehittynyt samalla. Vaikka tämä asettuikin tänne Ouluun, niin tämä on silti mielestäni positiivinen asia koko maakunnalle ja odotan jo innolla kaikkea mitä 2026 tuo tullessaan. Tämän hankkeen aikana on puhuttu paljon kulttuuri-ilmastonmuutoksesta, joka siis pohjimmiltaan tarkoittaa meitä ympäröivän maailman yhdistämistä uudelleen ja uuden yhdessäolon tunteen synnyttämistä ja tämä on mielestäni aivan erinomainen tavoite.

Asia, joka on minun silmissäni yksi hienoimmista Pohjois-Pohjanmaan piirteistä, on sen nuori väestörakenne. Etenkin Oulun seutu on yksi Suomen nuorimmista alueista, ja nämä edellä mainitut asiat mahdollistavat sen. Tämä on hyvin tärkeä asia etenkin, kun ottaa huomioon, että syntyvyys on laskenut koko maan alueella. Syntyvyyden laskeminen tuo vääjäämättäkin ongelmia Suomelle ja joillakin alueilla ja paikkakunnilla se tulee näkymään paljon voimakkaammin. Paljon keskustellaan ratkaisuista syntyvyyden lisäämiseksi, mutta positiivista kehitystä ei sen suhteen ole vielä tapahtunut. En halua tässä lähteä ratkomaan monialaista ongelmaa ja etsimään mahdollisia ratkaisuja tai maalaamaan uhkakuvia, mutta haluan kumminkin olla realistinen. Ratkaisuja kyllä löytyy, mutta halusin enemmän herätellä

keskustelua ja ajatuksia siitä, että mitä jos tässä onkin kyse suuremmasta yhteiskunnallisesta muutoksesta ja mitä jos yksinkertaisuudessaan syntyvyyttä ei saada nostettua kannustimilla. Mielestäni meidän pitäisi myös etsiä ratkaisuja siihen, että kuinka me sopeudumme muuttuvaan väestörakenteeseen koko maassa. Niin kuin sanoin Pohjois-Pohjanmaa on nuori maakunta ja täällä syntyvyys on suhteellisen korkea verrattuna muuhun maahan ja sanoin aikaisemmin myös, että olemme suunnannäyttäjiä, niin ehkä muiden alueiden tulisi ottaa meistä mallia tämän asian suhteen.

Mielestäni kaikkien näiden kertomieni asioiden lomassa voimme hyvin mielin todeta, että olemme todella tärkeä osa Suomea ja ratkaisevassa asemassa Suomen kehittymisen kannalta. Sen lisäksi olemme tärkeä osa maailmaa ja kuulumme moniin yhteistyöjärjestöihin. Pääsin viime vuonna osallistumaan Islannissa järjestettyyn Arctic Policy Hackathoniin, jonka aiheena oli arktisen alueen tulevaisuus ja kuinka saamme pidettyä tulevan sukupolven johtajat arktisella alueella. Sinne kokoontui nuoria Ruotsista, Norjasta, Tanskasta, Islannista, Grönlannista, Kanadasta ja Yhdysvalloista. Kahden päivän aikana kokosimme yhteen suosituksia, joita meidän nuorten mielestä tulisi ottaa huomioon arktisen alueen kehittämisessä. Suositusten teemat olivat kulttuuri ja yhteisö, kestävä kehitys sekä kokonaisvaltainen hyvinvointi. Vaikka olimme iso porukka monista eri maista ja on paljon asioita, jotka erottavat meitä toisistaan, päällimmäisenä kaikista käsiteltävistä asioista mieleeni kuitenkin painuivat meidän samankaltaisuutemme ja meitä yhdistävät asiat. Asiat, jotka eniten yhdistivät meitä, olivat tulevaisuuden toiveet ja pelot. Monet näistä asioista sitten korostui siellä meidän tekemissä suosituksissa. Toiveissa näkyi kulttuuri ja sen kehittäminen, diversiteetin ja inklusion parantaminen ja läpinäkyvän päätöksenteon korostaminen. Pelkoa puolestaan herättivät palveluiden puutteet ja mielenterveysongelmien lisääntyminen sekä ilmastonmuutoksen aiheuttamat uhat niin arktiselle alueelle kuin koko maapallolle. Elämme maailmassa, jossa mielestäni meidän eroavaisuuksiamme toisiimme korostetaan liikaa. Mielestäni meidän tulisi ihmiskuntana keskittyä niihin asioihin, jotka yhdistävät meitä kaikkia ja löytää ratkaisuja yhteisiin ongelmiin niiden pohjalta. Suomi kiinnostaa tällä hetkellä paljon maailmalla ja yhteistyöjärjestöistä puheen ollen, Suomi on tuore Naton jäsen, joka etsii vielä paikkaansa suomalaisesta yhteiskunnasta. Kun haastattelin tasavallan presidenttiä ja kysyin häneltä, kuinka Pohjois-Suomea tulisi kehittää, hän nosti esiin Naton tuomat mahdollisuudet Pohjois-Suomelle ja korosti, että ne tulisi hyödyntää ja tämä on pidettävä mielessä, Pohjois-Pohjanmaan tulevaisuutta ajatellessa.

Pohjois-Pohjanmaa on asukasluvultaan Suomen neljänneksi suurin maakunta. Sen pääkaupunki Oulu on yksi suomen suurimmista ja monipuolisimmista kaupungeista. Se näkyy

selvästi, kun kävelee kaduilla, jotka vilisevät ihmisiä. Se näkyy horisontissa, jota koristavat kauniit vanhat rakennukset, joilla on monta tarinaa kerrottavana, mutta myös uudet modernit korkeat asuinrakennukset, jotka muovaavat kaupunkia enemmän verrokkiensa kaltaiseksi. Oulusta löytyy myös läheltä paljon luontoa, jonne pääsee rauhoittumaan, jos kaupungin vilinä alkaa tuntua yltäkylläiseltä. Kokonaisuudessaan Pohjois-Pohjanmaa on monien mahdollisuuksien maakunta, jolla on paljon tarjottavaa niin sen asukkaille kuin myös koko Suomelle. Se toimii sivistyksen, koulutuksen, monipuolisen osaamisen, kulttuuritarjonnan, palveluiden ja yritysten elävänä keskuksena.

Näin näen pohjoisen minun silmissäni.

Vielä “loppukevennyksenä” jos niin voi edes sanoa, halusin hetken puhua nuorista, sekä poliittisesta päätöksenteosta. Olen itse toiminut Oulun nuorisovaltuusto ONE:ssa jo liki neljä vuotta ja tänä vuonna olen päässyt vaikuttamaan myös Pohjois-Pohjanmaan nuorisovaltuustossa, koska yhteiset asiat ja nuorten äänen esille tuominen ovat aina olleet minulle sydämen asia, henkeen ja vereen. Nuorisovaltuustojen kautta olen päässyt seuraamaan päätöksentekoa ja vaikuttamaan siihen niin täällä Oulussa, kuin Pohjois-Pohjanmaallakin. Olen saanut istua Oulun kaupunginvaltuustossa, Oulun suurimmissa ja keskeisimmissä lautakunnissa sekä Pohteen hyvinvointialueella tulevaisuuslautakunnassa. Näissä kaikissa olen saanut olla läsnäolo - ja puhe oikeutettuna. Nuorisovaltuustot ovat puoluepoliittisesti sitoutumattomia toimielimiä ja tässä päästäänkin tämän minun “loppukevennyksen” pointin juurille.

Yksi asia, joka rajoitti minua pitkään, oli nimenomaan puoluepoliittisesti sitoutumattomana pysyminen ja huolehdin siitä kovasti. Huolehdin siis siitä, että päättäjät näkisivät puheenvuoroni, sekä kantani puoluepoliittisina ja sivuttaisivat ne ja uskon, että tämän takia minulta on joskus jäänyt sanomatta se mitä olisin todellisuudessa halunnut viestiä ihmisille, jotka ovat keskeisessä asemassa päättämässä niistä asioista, jotka koskevat meitä nuoria. Huolehdin näistä asioista jo ennen kuin olin itse minkään puolueen jäsen, mutta varttuessani tajusin sen realiteetin, että mikä ikinä mielipiteeni tai kantani johonkin asiaan olisi, sen todennäköisesti voi liittää jonkun tai useamman puolueen linjoihin ja kirjoihin.

Siksi hyvät kuulijat halusinkin nostaa sen esille, että vaikka meidän nuorten puheenvuorot ja aatteet saattaisivat kuulostaa puoluepoliittisilta, oli se sitten sinun puolueesi tai jokin muu niin uskon todella niin, että me nuoret haluamme vain tuoda esille ne asiat, jotka huolettavat meitä ja joiden me uskomme parantavan nuorten paikkaa niin kaupungeissa, kunnissa kuin suomalaisessa yhteiskunnassa.

Halusin myös muistuttaa tätä kuuntelevia päättäjiä siitä, että sinun ei tarvitse olla puolueesi kanssa samaa mieltä jokaisesta asiasta, en minäkään ole ja näen, ettei kukaan todellisuudessa ole, mutta toisaalta jos olet puolueesi kanssa samoilla linjoilla kaikista asioista niin ei siinä mitään väärää ole. Halusin vain nostaa tämän esille, koska uskon, että se saattaa joskus unohtua, mutta en tiedä yhdyttekö tähän minun omaan kokemukseeni, mutta ainakin tässä on sitten jotakin pureskeltavaa. Näiden asioiden valossa onkin erityisen tärkeää, että me ihmiset, jotka itseämme poliitikoiksi kutsumme, muistamme tuoda puolueen sisäisissä keskusteluissa omat kantamme esiin, vaikka se välillä poikkeaisikin yleisestä puolueen sisällä vallitsevasta konsensuksesta, koska asiasisältö ei koskaan muutu, jos emme ole valmiita ja rohkeita sitä muuttamaan.

Olen monesti kuullut, että olen nuori ja naiivi. Tähän tykkäänkin vastata, että ei, en ole nuori ja naiivi, olen optimisti ja maailmaa ei muuteta pessimismillä ja jos näin tehdään niin ei ainakaan parempaan suuntaan. Jos me aina odotamme pahinta ja takerrumme kulman takana piileviin vaaroihin, pystymmekö me muuttamaan maailmaa. Kaikki tämä meidän ympärillämme niin täällä Suomessa kuin maailmalla on rakennettu visioiden voimin ja joskus nämä visiot ovat olleet todella kunnianhimoisia, perinteitä murtavia asioita, joita on kutsuttu mahdottomiksi niin kauan kunnes mahdottomasta on tullut mahdollista. Minä uskon pohjoiseen, minä uskon suomeen ja aivan viimeisenä, muttei todellakaan vähäisimpänä, minä uskon suomalaisiin ja luotan siihen, että me pystymme olemaan niitä esikuvia ja suunnannäyttäjiä, joita maailma kipeästi tällaisina aikoina tarvitsee. Nyt kysynkin, uskotko sinä?

Kiitos